

ОЦІНКА ВПЛИВУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА РІВЕНЬ ВВП КРАЇНИ

В сучасних умовах трансформації України територіальним громадам в економічному розвитку держави відведене особливе місце. Питання децентралізації займало важливе значення в попередній період розвитку країни, в процесі переходу до ринкової економіки. В сучасних умовах, на етапі прийняття реальних змін та рішень щодо децентралізації, цьому питанню приділено надзвичайно багато уваги, оскільки найбільше навантаження від запланованих реформ припадає на регіональний рівень.

Для самостійності територіальної громади їй необхідно володіти певним обсягом фінансових ресурсів, і тоді це, в свою чергу, дозволить їй виконувати власні завдання і покривати власні витрати. Формування фінансово самостійних територіальних громад передбачає зміни у законодавстві (бюджетному та податковому кодексах), а також у територіальному розмежуванні самих територіальних громад. [1].

Враховуючи прагнення України бути повноправним членом Європейського союзу, оцінку впливу територіальних громад на рівень ВВП варто здійснити у порівнянні з європейськими країнами.

Важливість державного сектору в економіці може бути виміряна з точки зору скупних доходів уряду і витрат у відсотках до ВВП. Для цього в європейській статистиці поняття «Сектор державного управління» розділяється на чотири підгалузі: центральний уряд, уряд штату (де це можливо), органів місцевого самоврядування, а також фондів соціального забезпечення (якщо це можливо). Сектор державного управління складається з інституційних одиниць, які є неринковими виробниками, продукція яких призначена для індивідуального і колективного споживання, і фінансуються за рахунок обов'язкових платежів, вироблених одиниць, що належать іншим секторам, а інституційні одиниці, головним чином беруть участь в перерозподілі національного доходу і багатства. [3]

З огляду на це порівнюємо частки видатків місцевих громад у ВВП, а також співвідношення обсягу видатків місцевих бюджетів з видатками зведеного бюджету.

Таблиця 1

Частки видатків місцевих громад у порівнянні до ВВП [2,3,4]

Країна	Обсяг ВВП, млрд. євро			Частка місцевих бюджетів у державних видатках %		
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Європейський союз (28 країн)	13 433 175	13 550 560	13 959 739	11,6	11,4	11,3
Бельгія	387 419	392 699	400 643	7,6	7,5	7,4
Болгарія	41 693	41 912	42 751	6,6	7,9	9,0
Чеська республіка	160 707	156 933	154 739	11,3	11,4	11,7
Данія	252 915	255 235	260 582	36,1	36,0	36,0
Польща	389 273	394 602	410 845	13,2	13,2	13,5
Фінляндія	199 793	203 338	205 268	23,4	23,9	23,9
Швеція	423 341	435 752	430 642	25,0	25,3	25,4
Великобританія	2 053 613	2 042 895	2 254 297	12,9	11,4	11,0
Україна	*	*	*	15,7	14,9	14,1

**Співвідношення обсягу видатків місцевих бюджетів
з видатками зведених бюджетів[2, 3, 4]**

Країна	Частка державних видатків у ВВП, %			Частка видатків місцевих бюджетів у загальнодержавних, %		
	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Європейський союз (28 країн)	49,0	48,6	48,2	23,7	23,5	23
Бельгія	55,8	55,6	55,1	13,6	13,5	13
Болгарія	34,7	37,6	42,1	19,0	21,0	21
Чеська республіка	44,5	42,6	42,6	25,4	26,8	27
Данія	58,3	56,5	56,0	61,9	63,7	64
Польща	42,6	42,4	42,1	31,0	31,1	32
Фінляндія	56,1	57,6	58,3	41,7	41,5	41
Швеція	51,7	52,4	51,8	48,4	48,3	49
Великобританія	46,8	45,0	43,9	27,6	25,3	25
Україна	33,8	34,5	33,4	46,4	43,2	42

* у таблиці 1 абсолютні дані по обсягу ВВП України не наводяться у зв'язку з різкою девальвацією національною валюти.

Як видно з таблиць 1 та 2, частка видатків місцевих бюджетів України в ВВП є вищою, ніж в середньому по 28 країнах Європейського союзу, але водночас нижчою за показники країн, для яких характерна соціальна складова економіки (Фінляндія, Швеція, Данія). Проте, очікується, що в Україні даний показник може зрости внаслідок адміністративної реформи.

На відміну від видатків місцевих бюджетів, частка видатків зведеного бюджету України в структурі ВВП є значно нижчою за аналогічні показники держав-членів ЄС. На нашу думку, саме через це показник, який вказує на частку видатків місцевих бюджетів в загальнодержавних фінансах, зараховує нашу країну до групи країн, в яких розвинута соціально орієнтована економіка та є значний обсяг соціальних видатків.

1. Набатова Ю.О. *Формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації фінансових ресурсів* / Ю.О. Набатова // *Ефективна економіка*. –2015. – №5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4100>.

2. *Оцінка дисбалансів у бюджетній сфері та шляхи їх подолання*". Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1800/>.

3. *Government finance statistics*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Government_finance_statistics.

4. *Економічна статистика / Національні рахунки. Річні національні рахунки*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.

5. *ВВП України перевищить докризовий рівень до 2019 року* // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://banker.ua/bank_news/govregulations/2015/03/12/1180472847/vvp-ukrainy-prevysit-dokrizisnyj-uroven-k-2019-godu/.